

## POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE OBJEKATA U MONTAŽI

Na osnovu člana 11.3.2. Statuta Wiener Städtische osiguranje a.d.o. Beograd, a nakon razmotrenog Mišljenja ovlašćenog aktuara na akte poslovne politike, Izvršni odbor Wiener Städtische osiguranje a.d.o. Beograd, na sednici održanoj dana 26.08.2019. godine doneo je:

### POSEBNE USLOVE ZA OSIGURANJE OBJEKATA U MONTAŽI

#### PREDMET OSIGURANJA

##### Član 1.

- (1) Predmet osiguranja po ovim Uslovima su:
1. Metalne konstrukcije sa mašinskom i elektro-opremom ili bez nje;
  2. Mašine, mašinska i elektro-oprema, instalacije i aparati. Osigurana su i postolja i temelji, ako je njihova vrednost sadržana u vrednosti mašina, mašinske i elektro-opreme, instalacija i aparata;
  3. Montažna oprema i pomoćni objekti, koji su obuhvaćeni u predračunskoj vrednosti objekta u montaži i služe za izvođenje montaže (pomoćne zgrade, barake, drvene ili zidane za skladišta, radionice, restorani, pokretne skele i slično), osim stvari koje čine osnovna i obrtna sredstva izvođača radova i/ili osiguranika;
  4. Građevinski deo - radovi i oprema za gradnju koji se izvođe isključivo za potrebe objekata u montaži, a njihova je vrednost u celosti obuhvaćena u predračunskoj vrednosti objekta u montaži.
- (2) Ako se posebno ugovori i izričito naznači u ispravi o zaključenom osiguranju, osiguranjem se mogu obuhvatiti:
1. već postojeći objekti na kojima se obavlja montaža, popravka, remont, sanacija i slično;
  2. deo objekta u montaži odnosno samo pojedini montažni i zanatski radovi koje je preuzeo izvođač radova;
  3. pomoćni materijal i alat potreban za izvođenje montaže;
  4. montažna oprema i pomoćni objekti koji koriste za montažu i koji uopšte nisu ili nisu u celosti obuhvaćeni u predračunskoj vrednosti objekta u montaži;
  5. stacionirana (usidrena) plovna vozila, čamci, splavovi, pontoni na vodi i stvari u njima za vreme montaže na vodi ili obali;
  6. stvari zaposlenih;
  7. poslovno - tehnička dokumentacija, uključujući i knjigu montaže;
  8. postolja i temelji ukoliko nisu sadržani u vrednosti objekta u montaži;
  9. završeni - montirani objekti odnosno izvedeni montažni radovi za vreme produženog održavanja odnosno u garantnom roku, od materijalnih šteta koje:
    - a. nastanu na radovima koji proizilaze iz ugovora o produženom održavanju između investitora i izvođača radova, samo od osnovnih opasnosti u smislu člana 2, stav 1 ovih Uslova i
    - b. nastanu u vremenu garancije, koje imaju neposredni uzrok iz vremena montaže odnosno izvođenja radova, a posledica su kasnije realizacije rizika navedenih u članovima 17 i 18 ovih Uslova.
- (3) Predmet osiguranja po ovim Uslovima nisu:
1. nestacionirana (neusidrena) plovna vozila (čamci, splavovi, pontoni, tegljači) i stvari na njima, motorna vozila i prikolice na suvom, samohodne mašine, letilice.
  2. stvari u prevozu izvan mesta montaže;
  3. novac i vrednosni papiri;
  4. osnovna i obrtna sredstva izvođača radova odnosno osiguranika, koja ne služe za samu montažu, inventar kancelarija, radničkih restorana i radničkih stanova, alat i materijal kao i druge stvari koje ne služe neposrednoj montaži osiguranog objekta ili izvođenju montažnih radova.

(4) Predmet osiguranja po ovim Uslovima ne mogu biti objekti u montaži ako na njima nije zaposlen potreban broj kvalifikovane stručne snage, ako montažom i radovima ne rukovode i ne nadziru ih lica sa potrebnim stručnim kvalifikacijama.

(5) Osiguranje ne pokriva štete ako se one prijavljuju na kraju građenja kao spisak nedostataka i šteta bez mogućnosti utvrđivanja uzroka i vremena njihovog nastanka.

#### OSIGURANE OPASNOSTI - RIZICI I NAČINI UGOVARANJA VISINE POKRIĆA

##### Član 2.

- (1) Osiguravač je obavezan da isplati naknadu u slučaju štete prouzrokovane uništenjem, oštećenjem ili nestankom predmeta osiguranja od sledećih osnovnih opasnosti:
1. požara i udara groma, eksplozije, oluje, grada, manifestacije i demonstracije, pada i udara letilice, izlivanja vode, mraza, pritiska snega i leda, snežne lavine, kiše, odronjavanja i zarušavanja tla, sleganja tla i klizanja tla;
  2. montažne nezgode;
  3. nespretnosti, nehata ili namere zaposlenog ili nekog drugog lica;
  4. provalne krađe.
- (2) Osiguranje od osnovnih opasnosti može se zaključiti:
1. na sumu osiguranja s primenom načela podosiguranja odnosno pravila proporcije za predmete osiguranja u smislu člana 1, stav 1 i člana 1, stav 2, tačke 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8 i 9 Uslova;
  2. na „prvi rizik“ za predmete osiguranja u smislu člana 1, stav 2, tačka 1 Uslova i
  3. na „taksiranu vrednost“ za predmete osiguranja u smislu člana 1, stav 2, tačka 7 Uslova.
- (3) Ako se posebno ugovori i naznači u ispravi o osiguranju, osiguravač je obavezan isplatiti naknadu štete od jedne ili više dopunskih opasnosti, već prema tome kako se ugovori i to:
1. poplave i bujice, visoke vode i podzemne vode;
  2. odgovornosti iz delatnosti izvođača radova za štete pričinjene trećim licima i stvarima trećih lica;
  3. nastupanja podvodnog strujanja neobične jačine (za objekte koji se montiraju pod vodom).
- (4) Osiguranje od dopunskih opasnosti poplave i bujice, visoke vode i podzemne vode i nastupanja podvodnog strujanja neobične jačine može se, pored osiguranja na sumu osiguranja s primenom načela podosiguranja, zaključiti i na „prvi rizik“, izuzev za poslovno - tehničku dokumentaciju koja se osigurava na „taksiranu vrednost“.
- (5) Kod osiguranja od opasnosti iz člana 2, stav 1, tačka 1, svi štetni događaji koji nastanu iz jednog istog uzroka u istom vremenskom periodu od 72 sata, smatraju se jednim osiguranim slučajem. Kada je u pitanju opasnost visoke vode, iz stava 3. tačka 1. ovog člana, jednim osiguranim slučajem smatraju se svi štetni događaji nastali u periodu od početka povećanja nivoa vode iznad uobičajene kote do smanjenja na uobičajeni nivo reke ili jezera.
- (6) Iz osiguravajućeg pokrića su isključene sve štete koje su nastale pre početka osiguravajućeg pokrića, pa i kada postanu vidljive tek nakon početka pokrića.

## OBIM OPASNOSTI POŽARA I UDARA GROMA

### Član 3.

- (1) **Požarom** se u smislu ovih Uslova, smatra vatra nastala izvan određenog ložišta ili vatra koja je ovo mesto napustila i sposobna je da se dalje širi svojom vlastitom snagom.
- (2) Osiguranjem od požara obuhvaćen je i rizik samozapaljenja osiguranog materijala, ako je uskladištenje izvršeno po propisima.
- (3) Ne smatra se da je nastupio požar i osiguravač nema obavezu isplate naknade iz osiguranja, ako je osigurana stvar uništena ili oštećena:
1. usled izlaganja vatri ili toploti radi obrade ili u druge svrhe;
  2. usled pada ili bacanja u ložište (peć, štednjak i slično);
  3. osmuđenjem, oprljenjem ili progorevanjem od cigarete, cigare, rasvetnog tela, žeravice i slično.
- (4) Osiguranjem od opasnosti požara nisu obuhvaćene štete na dimnjacima nastale u vezi sa vršenjem njihove funkcije.
- (5) Osiguranjem **od opasnosti udara groma** pokrivene su štete na predmetima osiguranja koje su posledica:
1. direktnog udara groma odnosno dejstva njegove snage i/ili toplote;
  2. udara predmeta ili delova objekata oborenih gromom;
  3. požara prouzrokovanog gromom na bilo koji način.
- (6) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete, ukoliko se drugačije ne ugovori:
1. na osiguranim električnim mašinama, aparatima i uređajima ili na električnim vodovima usled dejstva električne energije, prenapona ili zagrevanja, usled preopterećenja zbog atmosferskih uticaja, statičkih opterećenja, indukcije, atmosferskih pražnjenja i sličnih pojava. Međutim, naknađuje se šteta od požara koji bi nastao delovanjem električne energije i koji bi se posle prestanka tog delovanja samostalno razvijao;
  2. koje grom izazove udarom izvan objekta u montaži (dalekovod, dvorišna ili ulična bandera), a prenese se snaga, toplota, prenapon i zagrevanje preko napajajućih vodova (nadzemnih i/ili podzemnih) do objekta;
  3. prouzrokovane prenošenjem električne energije preko vodova kao posledica udara groma, kao i štete na zaštitnim prekidačima, osiguračima bilo koje vrste, odvodnicama prenapona, gromobranima i sličnim uređajima nastale u vršenju njihove funkcije.

## OBIM OPASNOSTI EKSPLOZIJE

### Član 4.

- (1) Eksplozijom se, u smislu ovih Uslova, smatra iznenadno i brzo oslobađanje energije, povezano sa stvaranjem pritiska koji dovodi do razaranja i raspadanja materijala nosilaca eksplozije uz vrlo jak zvuk.
- (2) Smatra se da je nastupila eksplozija posude pod pritiskom (kotao, cev, bojler i slično) samo onda kada su zidovi posude u tolikoj meri pocepani da nastaje trenutno izjednačavanje unutrašnjeg i spoljnog pritiska.
- (3) Ako je u unutrašnjosti posude nastala eksplozija usled hemijske reakcije i tom prilikom dođe do oštećenja posude, šteta je obuhvaćena ovim osiguranjem i onda kada zidovi posude nisu pocepani.
- (4) Osiguranjem nisu pokrivene štete:
1. od nuklearne eksplozije;
  2. eksplozije bombi, mina i sličnih naprava, bez obzira kako je došlo do njihovog aktiviranja;
  3. na predmetima osiguranja prouzrokovane miniranjem koje se vrši u okviru registrovane delatnosti bilo kog lica;
  4. koje su posledica smanjenja pritiska u posudi;

5. na mašinama prouzrokovane eksplozijom u prostoru za unutrašnje sagorevanje (npr. cilindar motora);
6. od eksplozije biološkog karaktera;
7. od eksplozije koja je uobičajena pojava u procesu proizvodnje;
8. od eksplozivnog izduvavanja iz peći i sličnih naprava;
9. od vodenog udara koji se u tunelima i cevovodima pod pritiskom manifestuje kao eksplozija;
10. nastale usled probijanja zvučnog zida;
11. od eksplozije na posudama pod pritiskom, iz stava 2 ovog člana, koje nastanu usled dotrajalosti, istrošenosti ili prekomerne naslage rđe, kamenca, taloga, mulja na i u posudama, ali su pokrivene štete na drugim predmetima osiguranja u vezi sa tako nastalom eksplozijom.

## OBIM OPASNOSTI OLUJE

### Član 5.

- (1) Olujom se smatra vetar čija je brzina najmanje 17,2m u sekundi odnosno, 62km na čas (jačine 8 stepeni po Boforovoj skali) ili više.
- (2) Smatraće se da je nastupio rizik oluje, odnosno da je duvao vetar brzinom utvrđenom u prethodnom stavu i onda, ako je u mestu osiguranja vetar lomio grane i stabla ili oštetiо redovno održavane građevinske objekte.
- (3) U slučaju sumnje, osiguranik mora dokazati brzinu vetra izveštajem zvanične službe ovlašćene za objavljivanje hidrometeoroloških podataka.
- (4) Štete od oluje obuhvaćene su osiguranjem samo ako su prouzrokovana mehanička oštećenja predmeta osiguranja:
1. neposrednim dejstvom oluje;
  2. direktnim udarom oborenih ili olujom nošenih predmeta;
- (5) Osiguranjem nisu pokrivene štete koje nastanu:
1. usled prodiranja kiše, grada ili snega kroz otvoren prozor i druge otvore koji postoje na objektu, osim ako su ti otvori nastali od oluje;
  2. na predmetima osiguranja smeštenim na otvorenom prostoru, pod nadstrešnicama i drugim otvorenim objektima;
  3. usled nanošenja snega olujom ili težine snega, kao i podlivanje kiše nošene olujom. Pod pojmom „težina snega“ u smislu ovih Uslova podrazumeva se direktan efekat sile na osiguranu imovinu iz prirodno nakupljenih stacioniranih masa snega ili leda;
  4. na objektima slabe gradnje - šatorima, balonima i slično;
  5. na objektu koji se ne montira ili nije montiran prema uobičajenom načinu montaže u tom mestu, ili koji je slabo održavan ili je dotrajavao;
  6. na pokretnim stvarima smeštenim u objektima iz tačaka 4 i 5 ovog stava.

## OBIM OPASNOSTI GRADA

### Član 6.

- (1) Osiguranjem su pokrivene štete:
1. koje nastanu oštećenjem ili uništenjem predmeta osiguranja od udara grada;
  2. prouzrokovane prodiranjem padavina kroz otvore nastale padanjem grada.
- (2) Osiguranjem nisu pokrivene štete na objektima slabe gradnje - šatorima, balonima i slično i pokretnim stvarima smeštenim u njima.

## OBIM OPASNOSTI MANIFESTACIJE I DEMONSTRACIJE

### Član 7.

(1) Pod manifestacijom i demonstracijom, u smislu ovih Uslova, smatra se organizovano ili spontano javno ispoljavanje raspoloženja grupe građana.

(2) Osiguranjem od opasnosti iz ovog člana pokrivene su štete koje nastanu oštećenjem ili uništenjem predmeta osiguranja delovanjem manifestanata, odnosno demonstranata, na bilo koji način (rušenjem, demoliranjem, paljenjem, razbijanjem i slično).

(3) Nepovoljno izmenjena površina predmeta osiguranja (grebanjem, farbanjem, prskanjem sprejom, itd.) kao i vandalizam, u smislu ovog člana ne smatraju se osiguranim rizikom.

Pod pojmom „vandalizam“ iz prethodne alineje, u smislu ovih Uslova, podrazumeva se namerno fizičko oštećenje ili uništenje predmeta osiguranja od strane učesnika manifestacije ili demonstracije a koje nije povezano sa provalnom krađom;

(4) Pod manifestacijom i demonstracijom se ne smatraju neredi ili građanski nemiri koji podrazumevaju masovnost narodne pobune.

## OBIM OPASNOSTI PADA I UDARA LETILICE

### Član 8.

Osiguranjem su obuhvaćene štete na predmetima osiguranja koje nastanu usled:

1. pada i udara letilice bilo koje vrste;
2. udara stvari oborenih padom i udarom letilice;
3. udara sadržaja iz letilice ili njenih delova, prilikom pada letilice.

## OBIM OPASNOSTI IZLIVANJA VODE

### Član 9.

(1) Izlivanjem vode, u smislu ovih Uslova, smatra se iznenadno i neočekivano izlivanje vode ili izbijanje pare iz vodovodnih, kanalizacionih i toplovodnih instalacija, iz uređaja i aparata za grejanje toplom vodom ili parom i iz drugih uređaja i aparata koji su priključeni na vodovodne i kanalizacione instalacije, uključujući i sisteme protivpožarnih sprinklera, koje nastane usled:

1. oštećenja (loma, prskanja ili otkazivanja uređaja za upravljanje i sigurnost) instalacija pripadajućih osiguranom objektu (prostorijama) odnosno, objektu (prostorijama) u kojima su smešteni predmeti osiguranja ili začepljenja instalacija, uređaja i aparata u osiguranom objektu (prostorijama) odnosno, objektu (prostorijama) u kojima su smešteni predmeti osiguranja.

Za sisteme protivpožarnih sprinklera važe uslovi da izlivanje vode nije uzrokovano okolnošću u vezi sa njihovom funkcijom, da je njihova upotreba odobrena od nadležnog organa te da ovlašćeno lice vrši redovne kontrole ispravnosti.

Pripadajućim instalacijama osiguranom objektu odnosno objektu u kojem su smešteni predmeti osiguranja smatraju se sve instalacije do priključenja na spoljnu mrežu (npr. šaht, hidrofor, podstanica za toplu vodu i slično).

Pripadajućim instalacijama osiguranim prostorijama odnosno prostorijama u kojima su smešteni predmeti osiguranja smatraju se samo instalacije u sklopu tih prostorija.

2. bilo kog uzroka, ako je do izlivanja vode ili izbijanja pare u osigurani objekat (prostorije) odnosno, objekat (prostorije) u kojima su smešteni predmeti osiguranja došlo iz objekata (prostorija) u vlasništvu trećih lica.

(2) Osiguranik je dužan da se brine o održavanju instalacija, uređaja i aparata iz stava 1 ovog člana, kao i da ih zaštiti od zamrzavanja.

(3) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete nastale:

1. od izlivanja vode iz otvorenih slavina u osiguranom objektu (prostorijama) odnosno, objektu (prostorijama)

u kojima su smešteni predmeti osiguranja, kao i iz kanalizacionih cevi, ako je šteta nastala usled zagušenja cevi u osiguranom objektu (prostorijama) odnosno, objektu (prostorijama) u kojima su smešteni predmeti osiguranja;

2. usled testiranja i merenja pritiska i prilikom tehničke provere, inspekcije i održavanja sprinkler sistema kao i zbog eventualnih naknadnih izmena i prepravki koje su dovele do promene projektovanih parametara;
3. zbog prskanja ili loma cevi i uređaja od dejstva mraza, kao posledica povrede dužnosti osiguranika iz stava 2 ovog člana;
4. usled dotrajalosti, istrošenosti i korozije instalacija;
5. od gljivica usled vlage;
6. zbog gubitka vode i izgubljene dobiti;
7. od izlivanja vode u osigurani objekat (prostorije) odnosno, objekat (prostorije) u kojima su smešteni predmeti osiguranja iz oluka, kanala i cevi za odvod kišnice, montiranih sa spoljne strane objekta (prostorija);
8. od izlivanja vode iz spoljnih instalacija (uličnih, dvorišnih i slično);
9. od sleganja tla kao posledice izlivanja vode iz instalacija, uređaja i aparata iz stava 1 ovog člana.

(4) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete na samim vodovodnim i odvodnim instalacijama, uređajima, aparatima iz stava 1 ovog člana.

## OBIM OPASNOSTI MRAZA

### Član 10.

(1) Osiguranjem od mraza, u smislu ovih Uslova, obuhvaćene su štete prouzrokovane na predmetima osiguranja iznenadnim delovanjem mraza, kao i štete koje nastanu na montažnim radovima osetljivim na mraz, ukoliko su preduzete odgovarajuće mere zaštite kod izvođenja radova u zimskim uslovima.

(2) Osiguranje od opasnosti mraza ne pokriva štete koje bi nastale na montažnim radovima osetljivim na mraz, koji se izvode neposredno pre i u vreme kada se mora, prema mesnim i vremenskim prilikama, očekivati smrzavanje, odnosno ukoliko nisu preduzete odgovarajuće mere zaštite kod izvođenja radova u zimskim uslovima.

## OBIM OPASNOSTI PRITISAK SNEGA I LEDA

### Član 11.

(1) Pod pojmom „**pritisak snega i leda**“, u smislu ovih Uslova, podrazumeva se nepredvidivo i iznenadno destruktivno dejstvo prekomerne težine palog snega ili sloja nakupljenog leda na konstrukcije osiguranih objekata. Osiguranjem su pokrivene štete ukoliko je težina ili pritisak leda ili snega bio veći od vrednosti iz statičkog proračuna, odnosno vrednosti predviđenih važećim tehničkim propisima.

- (2) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete na:
1. pokretnim stvarima koje se drže na otvorenom ili uz spoljnu stranu objekta, reklamnim natpisima, antenama, tendama, suncobranima, jarbolima, vazdušnim elektro linijama, instalacijama rasvete;
  2. objektima slabe gradnje, barakama, šatorima, balonima, nadstrešnicama, tendama, perdama kao i pokretnim stvarima u njima odnosno ispod njih;
  3. lebdećim - visećim krovovima, tribinama, staklom ograđenim prostorima, staklenicama, svim staklenim površinama uključujući i kupolasta nadsvetla;
  4. objektima u lošem stanju ili nedovoljno održavanim objektima.

(3) Za štete prouzrokovane pritiskom snega i leda nastale na osiguranim pokretnim stvarima, osiguravač ima obavezu naknade iz osiguranja samo ako je primarni uzrok ovih šteta bilo oštećenje osiguranog objekta pritiskom snega i leda i ukoliko je osiguravač obavezan da isplati naknadu iz osiguranja za objekat.

## OBIM OPASNOSTI SNEŽNE LAVINE

### Član 12.

- (1) Snežnom lavinom, u smislu ovih Uslova, smatra se snežna masa u pokretu koja se otkida s planinskih strana.
- (2) Osiguranjem su obuhvaćene štete na predmetima osiguranja koje nastanu usled:
  1. udara snežne mase;
  2. udara stvari oborenih ili nošenih snežnom masom;
  3. vazdušnog pritiska od snežne lavine.

## OBIM OPASNOSTI KIŠE

### Član 13.

- (1) U smislu ovih Uslova, osiguranjem je pokrivena šteta koju na objektu u montaži učini kiša ispiranjem ili natapanjem, koja je pala u vremenu od 1 sata najmanje 15mm ili 15l kiše na 1m<sup>2</sup>. U slučaju sumnje osiguranik mora dokazati količinu kiše izveštajem nadležne hidrometeorološke stanice.
- (2) Osiguranje ne pokriva štete:
  1. ako kiša prodre kroz nezaštićene otvore na objektu;
  2. na montažnom, zanatskom, instalacionom materijalu i opremi koja je namenjena za montažu u osigurani objekat a koji se nalazi na otvorenom, nezaštićenom prostoru;
  3. na zemljanim površinama, tamponima, nasadima i travnatim površinama.

## OBIM OPASNOSTI ODRONJAVANJA I ZARUŠAVANJA TLA

### Član 14.

- (1) **Odronjavanjem tla**, u smislu ovih Uslova, smatra se geološka pojava iznenadnog otkidanja i pada materijala. Smatra se da je nastao osigurani slučaj odronjavanja tla samo onda kada je materijal koji se odronio udario na/u osiguranu stvar i uništio je ili oštetio ili zatrpao.
- (2) Osiguranjem su obuhvaćeni i troškovi otklanjanja odronjenog materijala u širini do jednog metra od predmeta osiguranja.
- (3) **Zarušavanjem tla**, u smislu ovih Uslova, smatra se nepredviđen i iznenadni događaj lomljenja okolne kamene/zemljane mase i njeno urušavanje u podzemne prostorije, pri čemu zemljani odnosno kameni materijal uništi ili ošteti ili zatrpa osiguranu stvar.
- (4) Osiguranjem nisu pokrivena štete od:
  1. zarušavanja nastalog od normalnih pritisaka zbog učinjenih propusta u proračunu ili izvođenju radova;
  2. zarušavanja nastalog usled postupnog deformisanja podgrade zbog bubrenja okolnog materijala;
  3. zarušavanja nastalog kao posledica miniranja.
- (5) Osiguranjem od opasnosti odronjavanja i zarušavanja tla nisu pokriveni troškovi za saniranje tla i zatrpavanje do prvobitnog profila terena.

## OBIM OPASNOSTI SLEGANJA TLA

### Član 15.

- (1) Sleganjem tla, u smislu ovih Uslova, smatra se iznenadno vertikalno pomeranje tla - uleganje kao geološka i hidrološka pojava ili je posledica montažne nezgode.
- (2) Iz osiguranja su isključene štete od sleganja tla, ako je:
  1. do sleganja došlo zbog toga što tle nije bilo pre početka montaže ispitano u odnosu na njegovu nosivost, a propisima je bilo obavezno ispitivanje nosivosti tla;
  2. do sleganja tla došlo zbog toga što je tle opterećeno više nego što je bilo predviđeno projektom.

- (3) Osiguranjem nisu obuhvaćeni troškovi za saniranje tla.

## OBIM OPASNOSTI KLIZANJA TLA

### Član 16.

- (1) **Klizanjem tla**, u smislu ovih Uslova, smatra se iznenadno kretanje mase zemljine površine ili stena na kosim terenima, sa jasnim manifestacijama srozavanja i lomova na površini tla, sa pojavom jakih deformacija i širokih pukotina na objektima koje nastaju kao posledica sloma materijala na smicanje uzduž granične ploče pokrenutog materijala u kratkom vremenskom roku, sa relativno velikom brzinom kretanja.
- (2) Osiguranjem od opasnosti klizanja tla obuhvaćene su štete nastale oštećenjem ili uništenjem predmeta osiguranja usled kretanja tla, pritiska ili udara zemljanog materijala.
- (3) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:
  1. od polaganog geološkog klizanja tla koje se manifestuje manjim pukotinama na objektima;
  2. ukoliko nisu bile preduzete sve potrebne mere zaštite koje su poznate građevinskoj tehnici, ili kosine nisu izvedene u skladu sa projektom i terenskim uslovima.
- (4) Osiguranjem nisu obuhvaćeni troškovi za saniranje tla.

## OBIM OPASNOSTI MONTAŽNE NEZGODE

### Član 17.

- (1) Montažnom nezgodom smatra se nepredviđen i od volje izvođača radova nezavisan događaj koji deluje iznenada i brzo i ima za posledicu uništenje ili oštećenje predmeta osiguranja zbog:
  1. greške u izvođenju radova;
  2. deformacija i loma montažne opreme, montirane ili namenjene montaži;
  3. prenosa ili prevoza na mikrolokaciji gradilišta;
  4. greške u tehničko - računskim osnovama, proračunu i izradi nacrtu;
  5. greške u konstrukciji;
  6. greške u materijalu i livenju;
  7. pada predmeta osiguranja, udara predmeta ili udara motornog vozila i radne mašine u predmet osiguranja i
  8. nezgode za vreme probnog opterećenja ili probnog pogona.
- (2) Montažna nezgoda smatra se nepredviđenom ako je izvođač radova, s obzirom na tehničko znanje i mogućnosti montažne tehnike, nije mogao niti je bio dužan da je predvidi.
- (3) Ne naknađuju se troškovi za otklanjanje samih uzroka štete zbog greške u tehničko-računskim osnovama, proračunu, konstrukciji, materijalu i izvođenju.
- (4) Probim opterećenjem ili probnim pogonom, u smislu ovih Uslova, smatra se stavljanje mašina ili postrojenja u pogon nakon završne montaže radi tehničkog ispitivanja pravilnosti montaže i rada.
- (5) Neće se smatrati da je nastupila osigurana nepredviđena montažna nezgoda ako je montažni objekat izveden:
  1. protivno ugovoru o montaži i s nedostacima;
  2. upotrebom slabog ili neprikladnog materijala;
  3. kršenjem opšte priznatih pravila tehnike, tehničkih propisa, uputstava, normativa, standarda ili odredbi tehničke inspekcije;
  4. propuštanjem potrebnih mera protiv normalnih uticaja vremenskih prilika na koje se moralo računati prema godišnjem dobu i mesnim prilikama;
  5. primenom projektovanja i postupaka u izvođenju radova, konstrukcije ili materijala koji nije isprobala, ispitala i odobrila odgovarajuća ovlašćena organizacija ili tehnička inspekcija.

(6) Ukoliko u toku ili nakon završenih radova na montaži osiguranik sazna da je došlo do neke prikrivene ili vidljive greške u tehničko-računskim osnovama, proračunu, konstrukciji ili materijalu, a koja bi mogla da izazove oštećenje ili uništenje osiguranog objekta, dužan je da o svom trošku obavi potrebnu sanaciju objekta. Ukoliko to ne učini, osigurane opasnosti koje nastupe kao posledica tih grešaka neće biti pokrivena ovim osiguranjem.

#### **OBIM OPASNOSTI NESPRETNOSTI, NEHATA ILI NAMERE ZAPOSLENOG ILI NEKOG DRUGOG LICA**

##### **Član 18.**

Osiguranjem su obuhvaćene štete od nespretnosti, nehata ili namere zaposlenog ili nekog drugog lica. Nespretnost odnosno nehat, u smislu ovih Uslova, se ostvario samo ako osiguranik komisijski utvrdi za svaki štetni događaj da je nastao neodgovarajućim postupcima zaposlenog ili nekog drugog lica. Štete prouzrokovane namerom osiguranik je dužan prijaviti nadležnom organu MUP-a.

#### **OBIM OPASNOSTI PROVALNE KRAĐE**

##### **Član 19.**

(1) Provalnom krađom u smislu ovih Uslova smatra se krađa ako njen izvršilac:

1. provali u prostorije u kojima se nalaze predmeti osiguranja (mesto osiguranja) razbijanjem ili obijanjem vrata i prozora ili provaljivanjem tavanice, zidova i podova;
2. otvori mesta osiguranja lažnim ključem ili nekim drugim sredstvom koje nije namenjeno za redovno otvaranje, kojim je ostavljen trag da se pouzdano može utvrditi provala u smislu krivično - pravnog dokaza;
3. provali ili obje zaključano smestište u mestu osiguranja u kome se nalaze predmeti osiguranja, ako je do smestišta došao na jedan od načina koji je po odredbama ovog člana okvalifikovan kao provalna krađa;
4. uđe u mesto osiguranja kroz otvor koji nije za to određen, savladajući prepreke koje su onemogućavale ulazak. Uskakanje kroz otvor ili otvoren prozor, kao i na balkon, čija visina donje ivice računajući od tla, iznosi manje od 3,50 metra, ne smatra se provalnom krađom;
5. otvori mesto osiguranja ili smestište pravim ključem ili njegovim duplikatom, ako je do ključa došao jednom od radnji iz prethodnih tačaka ovog stava.

(2) Od rizika provalne krađe stvari su osigurane samo za vreme dok se nalaze u zatvorenim i zaključanim prostorijama, odnosno u zaključanom smestištu na mestu osiguranja navedenom u ispravi o osiguranju. Montažni, zanatski, instalacioni materijal i oprema koja je namenjena za ugradnju u osigurani objekat u montaži a koji se nalaze na otvorenom prostoru, obuhvaćeni su ovim osiguranjem samo ako je prostor ograđen dobro održavanom ogradom visine najmanje 2m i uz uslov da postoji stalni čuvar.

(3) Osiguranje pokriva i štete od obične krađe materijala i opreme koji su već ugrađeni u objekat u montaži a koji stalno čuva čuvar. Ako se kod nastanka osiguranog slučaja ustanovi da objekat nije bio čuvan saglasno zakonskim propisima, osiguravač nema obavezu isplate naknade iz osiguranja.

(4) Osiguranjem nisu pokrivena štete:

1. od prevare, pronevere i utaje;
2. od obične krađe osim za osiguranja iz stava (3) ovog člana;
3. koje su prouzrokovane bilo kakvim neovlašćenim ili zlonamernim elektronskim delom bez obzira na vreme i mesto, ili pretnjom ili prevarom ili zlonamernim programom ili sličnim elektronskim mehanizmom;
4. od „misterioznog manjka“ (manjka utvrđenog popisom - inventarisanjem), pa ni onda kada se manjak ustanovi posle ostvarivanja osiguranog slučaja;

#### **OBIM OPASNOSTI POPLAVE I BUJICE, VISOKE VODE I PODZEMNE VODE**

##### **Član 20.**

(1) **Poplavom** se, u smislu ovih Uslova, smatra stihijsko, neočekivano plavljenje terena vodom stalnih voda (reka, jezera i mora) koje nastane usled:

1. izlivanja reka iz korita;
2. provale odbrambenog nasipa ili brane;
3. izlivanja vode zbog izvanredno visoke plime i talasa neuobičajene jačine na moru i jezerima;
4. nadolaženja vode iz veštačkih jezera.

(2) Poplavom se smatra i neočekivano plavljenje terena zbog naglog obrazovanja velike količine vodene mase koja je nastala kao posledica provale oblaka.

(3) **Bujicom** se, u smislu ovih Uslova, smatra dvofazni tok sastavljen od tečne i tvrde faze, vodno-kamenog, blatno-kamenog ili blatnog karaktera, koji teče pod silom teže u otvorenom koritu sa velikim sadržajem tvrdih materijala različitog sastava i krupnoće.

(4) Osiguranjem su obuhvaćene štete na predmetima osiguranja koje nastanu samo za vreme trajanja poplave ili bujice i neposredno posle povlačenja vode.

(5) Osiguranjem od poplave i bujice nisu obuhvaćene štete koje nastanu:

1. od vode koja se izlila iz kanalizacione mreže, osim ako je do izlivanja došlo usled poplave ili bujice;
2. od gljivica usled vlage koja je posledica poplave ili bujice;
3. na unutrašnjim zidovima cevovoda, kanala i tunela, prouzrokovane mehaničkim delovanjem vode;
4. na stvarima smeštenim u živim i suvim koritima potoka i reka, kao i na prostoru između potoka, reka i nasipa (inundaciono područje);

(6) **Visokom vodom** se, u smislu ovih Uslova, smatra izuzetna pojava neuobičajenog porasta vodostaja u neočekivano vreme. Osiguranjem nisu obuhvaćene štete na hidrograđevinskim objektima od visoke vode.

Obaveza osiguravača za štete od visoke vode počinjene s porastom visoke vode iznad unapred utvrđenih mesečnih kota vodostaja ili protoka izmerene prema najbliže postavljenom pokazivaču vodostaja. Za svaki pojedini mesec normalan je najviši mesečni vodostaj za poslednjih 20 godina uz isključenje izuzetno visokih vodostaja.

(7) **Podzemnom vodom** se, u smislu ovih Uslova, smatra neočekivan prodor vode u građevinsku jamu odnosno u objekat u montaži.

(8) Osiguravač nema obavezu isplate naknade iz osiguranja za štete od podzemne vode u sledećim slučajevima:

1. ukoliko, kod montaže u neposrednoj blizini stalnih voda, nisu prethodno sprovedene odgovarajuće tehničke mere zaštite;
2. ukoliko, kod izvođenja radova na montaži u tunelima, rovovima i sličnim radovima, nema na gradilištu dovoljnog broja pripremljenih ispravnih vodovodnih pumpi za crpljenje vode a u skladu s podacima iz prethodnog hidro-geološkog ispitivanja terena, odnosno stručnim pretpostavkama u projektu, koji pokazuju koji dotok podzemne vode se smatra očekivanim.

#### **OBIM OPASNOSTI ODGOVORNOSTI IZ DELATNOSTI IZVOĐAČA RADOVA ZA ŠTETE PRIČINJENE TREĆIM LICIMA I STVARIMA TREĆIH LICA**

##### **Član 21.**

(1) Obim opasnosti odgovornosti iz delatnosti izvođača radova za štete pričinjene trećim licima i stvarima trećih lica utvrđuje se prema Uslovima za osiguranje od odgovornosti iz delatnosti za štete pričinjene trećim licima, ako nisu u suprotnosti sa ovim

*Posebni uslovi za osiguranje objekata u montaži*

uslovima, a pokriva se isključivo odnosi na odgovornost za štete nastale u okviru lokacije mesta gde se vrši montaža.

(2) Ako je osiguran samo deo objekta koji se montira ili samo pojedini montažni i zanatski radovi, osiguranje od odgovornosti ne pokriva, osim ako je drugačije ugovoreno i naznačeno u ispravi o osiguranju, štete proistekle iz ostalih delova tog objekta u montaži ili ostalih montažnih i zanatskih radova, koji nisu osigurani, odnosno osigurani su drugim ugovorom o osiguranju.

(3) Osiguranjem od odgovornosti izvođača radova nisu pokrivenne štete na postojećem objektu na kome se izvode montažni radovi (adaptacija, rekonstrukcija i slično).

(4) Osiguravajuće pokrivaće može se ugovoriti i za period produženog održavanja odnosno garantnog roka i tada je pokrivena odgovornost izvođača radova za štete prouzrokovane trećim licima koje su posledica izvođenja radova i obavljanja aktivnosti proisteklih iz odgovarajućeg ugovora o održavanju između izvođača radova i investitora.

(5) Osiguravač je obavezan kod osiguranja od odgovornosti izvođača radova da naknadi štetu do ugovorene sume osiguranja po osiguranom slučaju, a koja je naznačena u ispravi o osiguranju.

**OBIM OPASNOSTI NASTUPANJA PODVODNOG STRUJANJA  
NEOBIČNE JAČINE**

**Član 22.**

Osiguranje pokriva štete na građevinskom objektu koji se izvodi pod vodom zbog nastanka podvodnog strujanja neobične jačine.

**OBAVEZE OSIGURAVAČA U SLUČAJEVIMA  
MATERIJALNIH ŠTETA**

**Član 23.**

(1) Kada se ostvari osigurani slučaj nastupanjem neke od Osnovnih opasnosti iz člana 2, stav 1 ili Dopunskih opasnosti iz člana 2, stav 3, tačke 1 i 3, osiguravač je obavezan da isplati i:

1. naknadu u slučaju štete od uništenja ili oštećenja predmeta osiguranja, nastale pri gašenju požara, rušenju ili iznošenju, ukazivanju pomoći ili spašavanju prilikom nastanka osiguranog slučaja,
2. naknadu u slučaju štete zbog nestanka predmeta osiguranja prilikom nastanka osiguranog slučaja.

(2) Kada se ostvari osigurani slučaj u smislu prethodnog stava, osiguravač je u obavezi da naknadi neposrednu štetu na ime oštećenja ili uništenja predmeta osiguranja i posrednu štetu samo na ime određenih troškova koje je osiguranik imao u vezi s osiguranim slučajem, u smislu člana 32 ovih Uslova. Osiguravač nema obavezu naknade drugih posrednih šteta kao što su gubitak zarade, danguba, gubitak zbog obustave rada, umanjena mogućnost upotrebe, nefunkcionalnost i drugi slični gubici zbog nastalog osiguranog slučaja.

(3) Osiguravač je u obavezi samo za one štete koje se u trenutku nastupanja osiguranog slučaja dogode na samom osiguranom objektu ili u granicama predviđenog i odobrenog projekta osiguranog objekta. Štete nastale izvan granica tako projektovanog objekta ne ulaze u obaveze osiguravača, osim ako je drugačije ugovoreno i izričito navedeno u ispravi o osiguranju.

(4) Osiguravač nije obavezan da naknadi:

1. štete koje se manifestuju u smanjenju estetskog izgleda predmeta osiguranja;
2. štetu iz osnova ugovorne kazne;
3. štete za koje po zakonskim propisima ili po ugovoru odgovara proizvođač, odnosno isporučilac stvari. Ako proizvođač, odnosno isporučilac osporava svoju odgovornost, a šteta je nastala zbog greške u projektu, materijalu, konstrukciji ili izradi, osiguravač će naknaditi štetu osiguraniku, a potom će stupiti, do iznosa

isplaćene naknade u sva prava osiguranika prema proizvođaču, odnosno isporučiocu.

4. troškove prouzrokovane otklanjanjem uzroka štete niti troškove intervencije vatrogasnog društva i drugih organizacija čija je dužnost, prema karakteru poslovanja, da pružaju besplatno pomoć kada nastupi osigurani slučaj.

**MESTO OSIGURANJA**

**Član 24.**

Mesto osiguranja je područje mesta montaže čija je lokacija navedena u ispravi o osiguranju, sa priručnim skladištima na mestu koja služe isključivo osiguranom objektu u montaži, osim ako je drugačije ugovoreno.

**OBAVEZE OSIGURANIKA PRE NASTUPANJA  
OSIGURANOG SLUČAJA**

**Član 25.**

(1) Pored ostalih obaveza predviđenih Zakonom o obligacionim odnosima i Opštim uslovima za osiguranje imovine, osiguranik je u obavezi da imovinu čuva u propisnom i ispravnom stanju i da primenjuje i poštuje odredbe važeće zakonske regulative i svih podzakonskih akata sa izmenama i dopunama o bezbednosti i zaštiti kao i interne propise i procedure koje je sam definisao.

(2) Ako osiguranik prekrši propise, interne akte i procedure iz prethodnog stava, što prouzrokuje uništenje ili oštećenje predmeta osiguranja, osiguravač neće biti u obavezi da isplati naknadu iz osiguranja.

(3) Izuzetno od prethodnih odredbi, odstupanja od propisa o bezbednosti i zaštiti kao i internih propisa i procedura koje je definisao osiguranik, a koja su odobrena od strane nadležnih organa, ne umanjuju obavezu osiguravača da isplati naknadu iz osiguranja. Osiguranik je u obavezi da obavesti osiguravača bez odlaganja o tim odstupanjima.

**NEPOŠTOVANJE OBAVEZA**

**Član 26.**

U slučaju da osiguranik ne ispuni, odnosno prekrši obaveze navedene u članovima 27 - 30 Opštih uslova za osiguranje imovine i članu 25 ovih Uslova i ako se to smatra štetnim po osiguravača, osiguravač će imati pravo na realno - opravdano umanjeno naknade iz osiguranja koja bi se inače isplatila, ili na potpuno oslobađanje od obaveze da osiguraniku isplati naknadu, u zavisnosti od svih okolnosti konkretnog slučaja.

**LIMITI POKRIĆA I ODBITNA FRANŠIZA**

**Član 27.**

(1) Ugovorom o osiguranju može se definisati ukupan limit pokrića za predmet osiguranja i/ili osiguranu opasnost u periodu trajanja osiguranja, čime se limitira maksimalna obaveza osiguravača u periodu trajanja osiguranja za sve osigurane slučajeve koji se odnose na dati predmet osiguranja i/ili osiguranu opasnost.

(2) Ugovorom o osiguranju može se definisati limit pokrića po jednom osiguranom slučaju za predmet osiguranja i/ili osiguranu opasnost, koji predstavlja limit obaveze osiguravača za svaki pojedinačni osigurani slučaj u periodu trajanja osiguranja koji se odnosi na dati predmet osiguranja i/ili osiguranu opasnost.

(3) U svakom osiguranom slučaju obračunata naknada se umanjuje za 10%, osim ako je drugačije ugovoreno i naznačeno u ispravi o osiguranju.

## UTVRĐIVANJE NAKNADE IZ OSIGURANJA KOD MATERIJALNIH ŠTETA

### *Suma osiguranja* **Član 28.**

(1) Suma osiguranja predstavlja gornju granicu obaveze osiguravača za slučaj ostvarenja osigurane opasnosti. Iznad sume osiguranja obaveza osiguravača postoji samo za eventualne troškove za otklanjanje i smanjenje štete koje je osiguranik načinio uz saglasnost, odnosno po nalogu osiguravača.

(2) Ukoliko je osiguranje ugovoreno na sumu osiguranja s primenom načela podosiguranja za čitav skup predmeta, prilikom utvrđivanja naknade iz osiguranja, za svaku pojedinu stvar pogođenu nastupanjem osiguranog slučaja, odgovarajuća suma osiguranja utvrđuje se u srazmeri koja odgovara odnosu između vrednosti tog predmeta i vrednosti čitavog skupa kojem pripada.

### *Vrednost predmeta osiguranja* **Član 29.**

(1) Vrednost predmeta osiguranja, ukoliko se drugačije ne ugovori, je:

1. za predmete osiguranja iz člana 1, stav 1, tačke 1, 2 i 4 i člana 1, stav 2, tačke 2 i 8 ovih Uslova: stvarna cena radova i materijala u mestu montaže na dan nastanka osiguranog slučaja;
2. za predmete osiguranja iz člana 1, stav 2, tačka 1 ovih Uslova: troškovi izgradnje/montaže takvog novog objekta (materijal i rad) umanjeni za iznos procenjene amortizacije, prema cenama u mestu gde se objekat nalazi;
3. za predmete osiguranja iz člana 1, stav 1, tačka 3 i člana 1, stav 2, tačke 3, 4, 5 i 6 ovih Uslova: nabavna cena nove stvari na dan nastanka osiguranog slučaja, umanjena za iznos procenjene amortizacije;
4. za predmete osiguranja iz člana 1, stav 2, tačka 7 ovih Uslova: „taksirana vrednost“ - vrednost sporazumno utvrđena između ugovarača osiguranja i osiguravača, naznačena u ispravi o osiguranju;
5. za predmete osiguranja iz člana 1, stav 2, tačka 9 ovih Uslova: troškovi montaže objekta odnosno izvođenja montažnih radova (materijal i rad) prema konačnoj situaciji - obračunu između izvođača radova i investitora po odgovarajućem ugovoru.

(2) Ukoliko za predmete osiguranja iz tačke 3 prethodnog stava nije moguće proceniti iznos amortizacije, postupiće se kao da amortizacija iznosi najmanje 50%.

### *Ukupna šteta prema ugovoru o osiguranju* **Član 30.**

Kada nastupi osigurani slučaj, osiguravač je u obavezi da isplati neposrednu štetu (član 31) na ime oštećenja ili uništenja predmeta osiguranja i posrednu štetu (član 32) na ime određenih troškova koje je osiguranik imao u vezi s osiguranim slučajem (u daljem tekstu: ukupna šteta).

### *Neposredna šteta* **Član 31.**

(1) Neposredna šteta utvrđuje se u skladu sa odgovarajućim odredbama Opštih uslova za osiguranje imovine, prema vrednosti predmeta osiguranja (član 29 ovih Uslova) i na osnovu niže navedenih stavova ovog člana.

(2) Ukoliko ostvarenjem osiguranog slučaja bude pogođena samo jedna ili nekoliko stvari iz garniture stvari, osiguravač nije u obavezi da nadoknadi gubitak zbog umanjenja vrednosti garniture, nego samo neposrednu štetu na stvarima pogođenim nastankom osiguranog slučaja.

(3) Ako se oštećeni ili uništeni deo ili delovi mašine, aparata, uređaja i slično ne mogu nabaviti ili popraviti, iznos neposredne štete utvrđuje se u visini procenjene procentualne vrednosti oštećenog ili uništenog dela ili delova u odnosu na vrednost celine.

(4) Ostaci uništenih ili oštećenih predmeta osiguranja ostaju osiguraniku i obračunavaju se po vrednosti u vreme nastanka osiguranog slučaja a prema stanju u kakvom su bile odmah posle nastupanja osiguranog slučaja.

(5) Za radove i materijal koji nisu bili predviđeni osnovnim projektom a bili su neophodni, priznaju se stvarni troškovi u vreme nastanka osiguranog slučaja po cenama rada i materijala koje su utvrđene u ugovoru o montaži za slične radove i materijal.

(6) Ne nadoknađuju se veći troškovi popravke zbog izmena u načinu izvođenja radova ili zbog sprovedenih poboljšanja, proširenja ili usavršavanja kao i zbog potrebnih pojačanja u vezi sa izmenom statičkih elemenata.

### *Posredna šteta* **Član 32.**

(1) Osiguravač je u obavezi da osiguraniku na ime posredne štete naknadi troškove u vezi s nastalim osiguranim slučajem i to:

1. za preduzete razumne mere radi otklanjanja i smanjenja štete, pa i onda kada te mere nisu bile uspešne;
2. za raščišćavanje i rušenje i to najviše do 3% od stvarne vrednosti predmeta osiguranja na kojima je nastala šteta, ukoliko nije drugačije ugovoreno.  
U troškove raščišćavanja spadaju neophodni izdaci za raščišćavanje i čišćenje mesta štete, kao i izdaci za odvoz ogorina, štuta i mulja do najbližeg mesta dozvoljenog istovara.  
U troškove rušenja spadaju neophodni troškovi za rušenje preostalih oštećenih neupotrebljivih delova i njihovo odnošenje do najbližeg dozvoljenog mesta istovara posle nastanka osiguranog slučaja;
3. troškove u vezi sa nastalim osiguranim slučajem koji su nužni pre početka otklanjanja štete (tehnička dokumentacija sa prethodnim ispitivanjem) ali najviše do 1% od stvarne vrednosti predmeta osiguranja na kojima je nastala šteta, ukoliko nije drugačije ugovoreno.

(2) Prilikom obračuna naknade iz osiguranja, iznosi troškova iz prethodnog stava utvrđuju se prema prosečnoj ceni satnice za odgovarajuće vrste poslova u mestu nastanka štete.

### *Naknada iz osiguranja* **Član 33.**

(1) Naknada iz osiguranja je iznos koji se isplaćuje osiguraniku, a predstavlja ukupnu štetu prema ugovoru o osiguranju (članovi 31 i 32), umanjenu za eventualne odbitke iz stavova 2 i 3 ovog člana, redosledom kako su navedeni, uzimajući u obzir i ograničenje iz stava 4, umanjenu za franšizu iz stava 5 i uvećanu za eventualni dodatak iz stava 6 ovog člana.

(2) Kada nastane osigurani slučaj, a osiguranik ne ispuni, odnosno prekrši obaveze navedene u članovima 27 - 30 Opštih uslova za osiguranje imovine i članu 25 ovih Uslova, utvrđuje se odbitak od ukupne štete jednak visini dela ukupne štete koji je nastao usled neizvršavanja obaveza osiguranika.

(3) Ukoliko se, kod utvrđivanja naknade iz osiguranja za predmete za koje je pokriće ugovoreno na sumu osiguranja sa primenom načela podosiguranja, konstatuje da, u skladu sa članom 17 Opštih uslova za osiguranje imovine, postoji podosiguranje, utvrđuje se sledeći odbitak od ukupne štete:

$$O3 = (U\check{S} - O2) \times (VR - SO) / VR$$

O3 - odbitak iz st. 3

UŠ - ukupna šteta

O2 - odbitak iz st. 2

VR - vrednost predmeta osiguranja (član 29 ovih Uslova) na dan nastanka osiguranog slučaja.

SO - suma osiguranja korigovana koeficijentom promena potrošačkih cena u Srbiji od dana početka tekuće godine osiguranja do dana nastanka osiguranog slučaja.

(4) Ukupna šteta umanjena za odbitke iz stavova 2 i 3 predstavlja naknadu iz osiguranja bez franšize i dodataka.

Ukoliko iznos utvrđen u smislu prethodne alineje premaši ugovorenu sumu osiguranja, odnosno ugovoreni limit iz člana 27, stav 1 i/ili 2 ovih Uslova, naknada iz osiguranja bez franšize i dodatka izjednačava se sa ugovorenom sumom osiguranja odnosno ugovorenim limitom.

(5) Iznos iz prethodnog stava, umanjuje se za iznos ugovorene (član 27, stav 3 ovih Uslova) i u ispravi o osiguranju utvrđene franšize.

(6) Naknada iz osiguranja bez dodatka (stav 5) uvećava se za sledeći dodatak: troškove za otklanjanje i smanjenje štete učinjene po nalogu osiguravača.

Ovako utvrđen iznos predstavlja konačni iznos naknade na ime materijalne štete po osnovu zaključenog ugovora o osiguranju.

#### **POSEBNE ODREDBE O OGRANIČENJIMA I ISKLJUČENJIMA IZ OSIGURAVAJUĆEG POKRIĆA**

##### **Član 34.**

Ukoliko nije drugačije ugovoreno i naznačeno u ispravi o zaključenom osiguranju, na osiguranja zaključena po ovim Uslovima primenjuju se niže navedene odredbe navedene u članovima 35 i 36.

##### **Član 35.**

(1) Trajanje radova, uključujući i period testiranja, ne može biti duže od 36 meseci. Period testiranja može trajati najduže jedan mesec.

(2) Period održavanja ne može biti duži od 36 meseci nakon završetka objekta odnosno izvođenja radova.

(3) Osiguranje zaključeno po ovim Uslovima ne pokriva odgovornost za gubitak, štetu ili troškove odnosno gubitak, štetu ili troškove koji su direktna ili indirektna posledica ili kojima su doprineli ili koji su nastali iz ili su u vezi sa:

1. unapred izgubljenom dobiti (ALOP) ili kašnjenjem puštanja u pogon (DSU);
2. klauzulama o penalima (npr. neispravna ili zakasnela isporuka osiguranog objekta);
3. garancijama performansi ili proizvodnje;
4. finansijskim performansama (merenje rezultata politike kompanije i poslovanja u monetarnom smislu);
5. „liquidated damages“ (ugovorne kazne za štetu koja se procenjuje u slučaju neopravdanog zakasnelog završetka);
6. prototipima;
7. rizicima bušenja;
8. podzemnim radovima i tunelima;
9. garantnim održavanjem (Guarantee maintenance).

##### **Član 36.**

Iz osiguranja zaključenog po ovim Uslovima isključene su:

1. desetogodišnja odgovornost;
2. odgovornost od bitnih nedostataka;
3. odgovornost poslodavca prema zaposlenima i
4. odgovornost prema trećoj strani (TPL) u SAD, Kanadi i Australiji.

#### **OGRANIČENJE OBAVEZA NA OSNOVU DRUGIH OSIGURANJA**

##### **Član 37.**

Ako je sa Osiguravačem zaključeno i neko drugo osiguranje za predmete osigurane po ovim Uslovima, u slučaju nastupanja osiguranog slučaja naknada će se isplatiti po osnovu tih drugih osiguranja. Iz osnova osiguranja objekata u izgradnji, naknada će se isplatiti samo onda ako naknada po tim drugim osiguranjima nije bila dovoljna i to do iznosa nepokrivenog dela utvrđene štete.

#### **ZAVRŠNE ODREDBE**

##### **Član 38.**

(1) Na ugovore o osiguranju zaključene po ovim Uslovima primenjuju se i odredbe Opštih uslova za osiguranje imovine.

(2) Ako postoji neslaganje nekih odredbi Opštih uslova za osiguranje imovine i nekih odredbi ovih Uslova, na odnose iz ugovora o osiguranju primenivaće se odredbe ovih Uslova.

(3) Ovi uslovi stupaju na snagu i primenjuju se 14 dana od dana donošenja.

(4) Stupanjem na snagu ovih Uslova prestaju da važe i da se primenjuju Posebni uslovi za osiguranje objekata u montaži od 26.05.2005. godine.